

Pedagogų rengimo, skyrimo, kvalifikacijos, veiklos vertinimo, atestacijos ir kvalifikacijos tobulinimo sistemos kaitos kryptys

Pedagogų rengimo, skyrimo, kvalifikacijos, veiklos vertinimo, atestacijos ir kvalifikacijos tobulinimo sistemos kaitos kryptys (toliau – kaitos kryptys), remiasi 2015 ir 2016 metais Švietimo ir mokslo ministro įsakymais suformuotų darbo grupių pasiūlymais šios srities kaitai, apibendrintais viešųjų konsultacijų metu išsakytais siūlymais, raštu ir žodžiu įvairių švietimo bendruomenės grupių pateiktomis argumentuotomis kaitos idėjomis.

Kaitos kryptyse susitarta dėl svarbiausių idėjų, jos bus papildytos išorinių įvertinimų išvadomis ir rekomendacijomis (Europos ekonominio bendradarbiavimo organizacijos, Valstybės kontrolės, Europos Komisijos ir kt.), o tada detalizuotos Švietimo ir mokslo ministerijos veiksmų plane.

Kaitos kryptys aprėpia švietimo įstaigų vadovų, jų pavaduotojų ugdymui, ugdymą organizuojančių skyrių vedėjų, mokytojų, pagalbos mokiniui specialistų rengimo, atėjimo į sistemą ir karjeros kaitos idėjas, kurios turėtų sudaryti darnią, nuoseklią sistemą, realizuojamą per ją įgyvendinančių teisės aktų, palaipsnių keitimą, kai kuriais atvejais – finansavimą ir finansavimo užtikrinimą.

Pedagogų motyvacija ir atranka:

- Parengti ilgalaikę mokytojo profesijos patrauklumo ir prestižo kėlimo programą ir numatyti jai tikslinį finansavimą;
- Skatinti motyvuotus, gabius jaunuolius rinktis pedagogines studijas, parengti kelis alternatyvius atrankos į pedagogines studijas modelius (pvz., motyvacijos vertinimo patobulintą vertinimą, „Jaunojo pedagogo mokykla“, karjeros konsultacijos ir būsimojo pedagogo kaupiamieji balai ir kt.), panaudojant neformaliojo švietimo ir karjeros planavimo galimybes;
- Parengti ilgalaikę pedagogų darbo užmokesčio didinimo programą;
- Parengti pedagogų etatinio apmokėjimo tvarką;
- Tirti nacionalinį pedagogų poreikį (bent jau kas 5 metus) ir su tuo sieti tikslinį pedagogų rengimo finansavimą.

Pedagogų rengimas:

- Skatinti dvigubų specialybių pedagogų rengimą;
- Sudaryti sąlygas ir investuoti į pedagogus rengiančių dėstytojų kompetencijas ir jų tobulinimą;
- Plėtoti abu pedagogų rengimo modelius (lygiagretųjį ir nuoseklųjį);
- Didinant motyvacinius ir akademinus reikalavimus stojančiajam į pedagoginės krypties studijas, pagreičiui parengti galimybes pasitraukti iš pedagogų rengimo studijų programų;
- Siūlyti įvesti reikalavimą (bent jau vidurinio ugdymo programos bendrojo ugdymo mokytojams) turėti magistro laipsnį;
- Didinti dėmesį pedagogų rengimo studijų programų kokybei, ypač praktikos organizavimui;
- Pertvarkyti pedagogų praktinį rengimą – studijas derinti su praktiniu mokymu realioje darbo vietoje;
- Stiprinti tutorių ir mentorių rengimą;
- Įvesti pirmųjų darbo metų praktiką (angl. – induction period), įvedant privalomą pagalbą pradedančiajam mokytojui.

Pedagogų atestacija:

- Susieti pirmųjų metų darbo praktiką (angl. – induction period) su pirmos pakopos atestacija;
- Sieti pedagogo atestaciją su tobulėjančia profesine praktika, mokinių pasiekimais ir kitais veiklos rezultatais;
- Nustatyti privalomą kasmetinį vadovo ir mokytojo vertinamąjį pokalbį;
- Nustatyti pedagogų atestacijos privalomą periodiškumą (kas 5 metai);
- Numatyti atestacijos kvalifikacinėms kategorijoms skirtingus suteikimo lygmenis, įtraukiant regioninio ir nacionalinio lygmens ekspertus;
- Atsieti kvalifikacinę kategoriją nuo atlyginimo: kategoriją sieti su skirtingomis funkcijomis, kurioms atlikti ir būtų skiriamas apmokėjimas (mentoriaus, konsultanto, lektoriaus, vertintojo);
- Atnaujinti atestacijos kriterijus iš esmės, ne mažiau kaip 1/10 kriterijų specializuoti pagal mokyklos ar veiklos specifiką.

Vadovai, jų pavaduotojai ugdymui ir ugdymą organizuojančių skyrių vedėjai:

- Nustatyti kvalifikacinius reikalavimus pavaduotojams ugdymui ir ugdymą organizuojančių skyrių vedėjams;
- patobulinti vadovų atrankos struktūrą, pagal kurią keliai į mokyklų vadovų skyrimą būtų keli:
  - nauji kandidatai, įsivertinę savo turimas kompetencijas (kaip ir dabar NMVA);

- vadovai, nuosekliai darantys karjerą (t. y. pavaduotojai ugdymui, skyrių vedėjai ar kandidatai, parengti pagal vadovų „rezervo“ rengimo programą);
  - mokyklos vadovu gali būti paskirtas teigiamai įvertintas, atestuotas aukščiausiai (o gal ir II ?) vadybinei kategorijai vadovas.
- Pakoreguoti vadovų, jų pavaduotojų ugdymui ir ugdymą organizuojančių skyrių vedėjų atestacijos tvarką:
    - Nustatyti privalomą kasmetinį vadovo ir savininko bei vadovo ir jų pavaduotojų ugdymui, ugdymą organizuojančių skyrių vedėjų vertinamąjį pokalbį, kuris būtų kaupiamasis vertinimas po 5-erių metų;
    - Pakoreguoti atestacijos vertinimo procedūrą, daugiau dėmesio skirti vadovo konsultacijoms, pokalbiams, o ne „popieriams“;
    - Iš esmės pertvarkyti vadovų veiklos vertinimo ir atestacijos schemą, susiejant skyrimą, vertinimą, atestaciją, kvalifikacijos tobulinimą ir kadencijas.

Pedagogų kvalifikacijos tobulinimas:

- Visais švietimo lygmenimis strategiškai planuoti PKT (lėšas, laiką, poreikį ir kt.);
  - Nustatyti nacionalinius prioritetus tam tikram fiksuotam laikotarpiui;
  - Diferencijuoti PKT ir jį apibrėžti: nacionalinės programos, tęstinis profesinis tobulinimasis, informaciniai renginiai ir pan.;
  - Diferencijuoti kvalifikacijos tobulinimo institucijų vaidmenis, atsakomybes ir funkcijas;
  - Sieti PKT su pozityviais profesinės praktikos pokyčiais ir mokinių rezultatais;
  - Kaip PKT pagrindą akcentuoti ilgalaikes kvalifikacijos tobulinimo programas (40 val. ir daugiau);
  - Skatinti tęstinį PKT, numatyti privalomą PKT poveikio vertinimą vykdomose programose.
-